

vas podučijo tudi v 10. listu, kér vam zamudo in škodo iz tega pripušenja izhajajo razložijo. Starši, ne pustite nikdar otrok spred svojih oči, posebno ne pustite jih za pastirji po pašnikih laziti! opominjajo vas danes iz usmiljenja do otrok.

Blíza se čas, de hrúske, jabelka, česplje in sploh sadje se bo začelo trebiti, to je, zrelosti bližati se, otroci pa, kakor sami dobro véste, zreloga pričakati nemorejo, in skrivaj, če je še tako zeleno, se ga nabašajo, hitro zbolijo, in vam tako žalost, skerb in potroške na glavo nakopljejo, sami sebe pa še večkrat pod zemljo spravijo. Čujte nad njimi, in vse to boste lahko odvernil.

Ob času, kader bo krompir, turšica in kostanj začel zoriti, otroci posebno radi na paši kurijo, in de imajo kaj péči, iz bližnje, naj bo čigar koli njive zmaknejo. Če tudi sčasama v večji pregrehe ne zabredejo, vender se morajo otroci že v mladosti ptuje blagó in pravice spoštovati učiti.

Kakó nevarno pa de je male otroke iz pred svojih oči in s pastirji pušati, nej vas uči žalostna prigodba, ktera se je pretečeno jesen na Dolenskim v Rov. Kerškiga kantona zgodila. Zjutrej žéne 7 lét star fantič kravo na pašo in vzame seboj 4 léta staro deklico; na paši oginj napravita in se grejeta; ali kaj se zgodi? Deklica se ognju približa, srajčica se na nji vžge, fantič zraven stoječ se prestraši, zbeži in domú k staršem teče; deklica za njim tudi k materi beži, obleka se še bolj vname, in preden domú priteče, že skorej vsa na nji zgorí. Kakó milo je vpila, kake strašne opekljine je terpela, in čez malo ur svojo nedolžno dušico Bogú izročila! Strašna smert je starše skorej ob pamet pripravila.

Jelenčan.

Odperto pismice Slovincam!

Iz Dunaja 8. velikiga serpana.

V Ljubljanskim némških novicah (Illirisches Blatt) nek gosp. Gruden tirja, de bi jez razodel, kaj de sim na vseučelišu (Aula) tistikrat govoril, ko sim našiga rojaka gosp. Fústra pozdravil. Jez sicer nisim dolžán odgovora dajati od svojiga djanja, — kér pa to domorodci želé, tedej jim hočem povedati.

Jez sim 9. maliga serpana učencam v učelišu s kratkimi besédami oznanal, de smo tudi po daljnih deželah z veseljem glas prostosti zaslišali, ktero so nam Dunajčanje pridobili, — de pa zraven tega želimo, de bi se glas v djanje spreobernal in de bi mi to prostost v resnici vživali. Zraven tega sim opolnil, de velik del naše prostosti že v tem obstojí, de bi se naš jezik v šole in v kancelije vpeljal in de naj nikar ne mislijo Dunajčanje in Nemci, de zavoljo tega tirjanja kake stranske želje napanjamo, marveč smo mi radi z vsakim ljudstvom prijatli, ako nam naše narodnosti ne krati.

Take prijazne besede sim govoril, in zavoljo tega so se mende jeli nekteri strahljivci že takó plašiti, kakor de bi bil celo krajnsko deželo že Nemcam izdal. —

Naše narodnosti nam tukaj nobeden ne krati, protivnike imate le v domači deželi*) in to so vsi tisti, kteri materniga jezika ne spoštujejo. **) —

Iz Poljskiga, iz Moravskiga in iz Česke dežele smo veliko protokolov od volitev za Dunajske poslance v domačim (Slovanskim) jeziku dobili, smo jih pregledovali in poterdili in nihče se ni čez to ravnanje grozil. Vidite, de drugi narodi že razumejo svobodnost, zakaj pa naši ljubi Slovinci molčé, zakaj se posebno v krajnski deželi po kancelijah še nič ali pa clo malo v domačim jeziku ne piše! Slovinci iz spodnjiga Štajarskiga so že zdavnej prošnja v Celjovec poslali, de bi apelacija

zapovedala, kmetijske opravila po kancelijah v slovenskim jeziku pisati — na Krajnskem se še nič zgodilo ni. Torej poslušajte moj svét, naredite kratko prošnja po zostavkih mojiga poduka v 26. listu Novíc na Dunajski zbor, *) in naj to prošnja veliko kmetov podpiše, kteri želé, de bi vsi spiski iz kancelij na kmete v domačim jeziku bili narejeni; pošlite to prošnja na mé, in jez bom oskerbel, kar je potreba. Tako Vam bom, ljubi moji domorodci, izvižal, de sim terd Slovence in de za Slovence živim!

Danes smo se v zboru pervikrat jeli od kmetijskih reči pomenkvati. Kaj dobro se za kmeta kaže; vsi smo prepričani, de se mora kmet od grajšinskih zavez ločiti, zakaj v deželah, ktere se ustavno vladujejo, ne more biti človek v zavezi podložnika.

Ambrož.

Slovincam zavoljo nemške barbe!

Pri pozivi, ki ga je gosp. Gustav Hajman **) Ljubljanskimu némškemu časopisu pod šte. 93. tega léta v obziru na nemško pomorsko brodovje priložil, se Slovinci spomnite Virgilijevih besed: „Sic vos non vobis nificatis aves. i. t. d.“ To se pravi: Takó ptice ne delate gnjezd za se; takó ovce ne nosite rún (volnatih kož) za se; takó čbele ne nanašate sterdí za se; takó voli ne vlačite pluga za se. Jez še pristavim: Sic vos non vobis aedificatis naves, to je, takó vi barke delate, pa ne za se.

Tih besed so opomnile pred nekoliko leti Novine herv. Zagrebške, ko so čule, de je en brod na Teržaskim morji bil dobil imé: „Germania.“ Dandanašnji bi pa Slovinci še nemško pomorsko brodovje napravljali! Saj nimate slame v glavi! Ako mislite na morskó brodovje, ga delajte za se in za Avstrijo, kadar se bo vam zdelo in kadar bote zamógli. Tako bedasti niste, de bi vas mogli ptujci vašiga pridá opominjevati. Vam nemškovavci dobiček v ptujim duhu obetajo; spomnite se besed nekdanjiga Laokoona: „Timeo Danaos et dona ferentes.“ — to se prosto slovení: „Kdor konja loví, mu merve molí.“ Če tí samopriden sosed kaj dobriga, morde tudi le k videzu stori, bo svojo dobroto tavžentkrat precenil in tí jo očital. Vso čast in spoštovanje si zasluži Nadvojvoda Joan; on preljubeznjivi, ki je pri svojim poslovljenji rekel, de bo vedno navezan na ljubo domovino, in de tudi v svojim novim poklicu ne bo nikdar nehal za svojo predrago Avstrijo in za nas si prizadevati, kolikor mu je moč. Tode njegovi Nemci niso vse eno z Avstrijanci in Slovinci.

M. R. P.

Istrijanski Slovinci med Teržaskim in Reškim morjem.

(Dalje.)

Tudi pri porodih in kersenji imajo Istrijanski Slovinci posebne veselice in práv za práv reči, vesel blagdan (praznik). Kér se pri nas malo kdo vunkaj oženi, je v večih hišah jih po dvoje, troje, tudi po desétero in še več oženjenih, kteri vsi v eni hiši bivajo. Postlje so blizo skupej po hiši. Kader ima žena (kakor se sploh pravi) v Rim iti, gré poprej k spovedi, in se precisti (obhaja) in se priporoči posebno Materi Božji. Če ravno so v vsakim večim sélu poterjene pomočnice porodjenja (babe jih imenujejo), vender jim naše Slovenke toliko ne zaupajo, ampak raji poklicéjo stare žene iz séla, ktere imajo že od matere do hčere to delo in ve-

*) Slovensko družtvo v Ljubljani bo to reč oskerbélo.

Vredništvo.

**) Gosp. Gustav Hajman je kupec v Ljubljani, pa ne Krajnc. To naj bo vsim rečeno, ki gosp. Hajmana ne poznajo, de ne bojo mislili, de kak Slovenec za nemško barko beračuje.

Vredništvo.

*) Resnične besede!

Vredništvo.

**) Zató, kér prave ljubezni do domovine nimajo, čeravno slovenski krah jedó.

Vredništvo.